

โมเดลอบต.หนองฮี้อย
การทำกิจกรรมช่วยสร้าง
ความสามัคคี และลดความ
ขัดแย้งระหว่างกลุ่มวัยรุ่น
เกิดแกนนำเยาวชน
ดำเนินงานร่วมกับ อบต.มา
จนถึงปัจจุบัน

ส่งเสริมอาชีพโมเดลแก้ปัญหาเยาวชนนอกระบบ

อบต.หนองฮี้อย จ.สุรินทร์

เป็นเวลาเกือบ 10 ปีแล้วที่องค์การบริหารส่วนตำบลหนองอียอ อำเภอสนม จังหวัดสุรินทร์ เข้าร่วมกระบวนการพัฒนาเด็กเยาวชนกับมูลนิธิสยามกัมมาจด ธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน) และสถาบันเสริมสร้างการเรียนรู้เพื่อชุมชนเป็นสุข (สรส.) ในโครงการพัฒนาเด็กเยาวชนในชุมชนท้องถิ่น (4 ภาค) ระยะที่ 1 หลักสูตรนักถักทอชุมชน เพื่อการพัฒนาเด็ก เยาวชน และครอบครัว จนกระทั่งปัจจุบันคือระยะที่ 3

ทั้งนี้ตั้งแต่เข้าร่วมหลักสูตรนักถักทอชุมชน อบต. หนองอียอ ทำงานเรื่องเด็กและเยาวชน ควบคู่กับการพัฒนาสังคมและชุมชนมาอย่างต่อเนื่อง **ปวิวัติ สระแก้ว รองนายกอบต.หนองอียอ** บอกว่า ที่ผ่านมา อบต. ดึงเด็กและเยาวชน มาทำกิจกรรมร่วมกับผู้ใหญ่ใจดีในชุมชน รวมทั้งโรงเรียนในท้องถิ่น เช่น โรงเรียนหนองอียอวิทยา ส่วนการเข้าร่วม โครงการวิจัยแนวทางและรูปแบบการสร้างอาชีพให้แก่เด็กนอกระบบ ตำบลหนองอียอ อำเภอสนม จังหวัดสุรินทร์ล่าสุดนี้ มีเป้าหมายเพื่อสร้างการมีตัวตนให้เด็กและเยาวชนนอกระบบ ส่งเสริมให้เด็กมีทักษะอาชีพจากการเข้าฝึกอบรมตามหลักสูตรที่ได้รับการรับรอง สร้างรายได้ให้ตัวเอง แทนการเดินเข้าหาปัจจัยเสี่ยงต่าง ๆ

สมเกียรติ สาระ หัวหน้าโครงการวิจัย อดีตหัวหน้าสำนักปลัด อบต.หนองอียอ (ปัจจุบันดำรงตำแหน่งหัวหน้าสำนักปลัด อบต.หนองสนธิ) ผู้เข้าร่วมหลักสูตรนักถักทอชุมชน เพื่อการพัฒนาเด็ก เยาวชน และครอบครัว อบต.หนองอียอ และเป็นตัวตั้งตัวตีขับเคลื่อนงานมาตั้งแต่ต้น กล่าวยืนยันจากประสบการณ์ทำงานตลอดระยะเวลาที่ผ่านมาว่า อบต. และองค์การปกครองท้องถิ่นอื่น ๆ สามารถจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาเด็กและเยาวชนให้ตอบโจทย์ตัวชี้วัดของ อบต. ได้โดยไม่เป็นภาระ

ย้อนกลับไปราวปี พ.ศ. 2553 สมเกียรติ เล่าว่า อบต.หนองอียอ ได้พัฒนาแกนนำเด็กและเยาวชนรุ่นแรก โดยประสานความร่วมมือกับโรงเรียนในท้องถิ่น เมื่อดำเนินงานมาได้ระยะหนึ่ง นักถักทอชุมชนมองว่านอกจากนักเรียนในระบบการศึกษาแล้ว เด็กและเยาวชนนอกระบบก็เป็นกลุ่มสำคัญที่ผู้ใหญ่ไม่ควรมองข้าม กระทั่งทราบจากอาจารย์ทรงพล เจตนาวณิชย์ ผู้อำนวยการสถาบันเสริมสร้างการเรียนรู้เพื่อชุมชนเป็นสุข (สรส.) ว่ามีการทำโครงการวิจัยท้องถิ่นร่วมกับสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) จึงสนใจเข้าร่วมโครงการ เพราะมีโจทย์การพัฒนาเด็กและเยาวชนนอกระบบอยู่ในใจอยู่แล้ว เลยได้เข้ามาเป็นหนึ่งในพื้นที่ทำโครงการวิจัย ต่อยอดและพัฒนาบทบาทตัวเองจากการเป็นนักถักทอที่ทำอยู่แล้ว มาเข้าสู่กระบวนการเป็นนักวิจัยชุมชนท้องถิ่น

สถานการณ์เด็กและเยาวชนในตำบลหนองอียอ กล่าวได้ว่าค่อนข้างมีความเสี่ยง เพราะมีปัจจัยทั้งภายในและภายนอกที่เป็นเหตุโน้มนำไปสู่เส้นทางที่ผิดอยู่ไม่น้อย ยกตัวอย่างปัจจัยภายใน เช่น ปัญหาครอบครัวหย่าร้าง ช่องว่างต่างวัยระหว่างเด็กและผู้ปกครองที่เด็กอาศัยอยู่ด้วย ซึ่งมักเป็นปู่ย่าตายายหรือผู้สูงอายุมากกว่าพ่อแม่ซึ่งต้องออกไปทำงาน หรือปัจจัยภายนอก เช่น การติดเกม อบายมุข

สุรา ยาเสพติด หรือการหมดหวังมองไม่เห็นทางเดินชีวิต เพราะขาดคำแนะนำที่ดีจากผู้ใหญ่ ส่งผลให้เด็กหลายคนหยุดเรียนกลางคัน ไม่เรียนต่อ ประสบปัญหาว่างงาน เสี่ยงต่อการตัดสินใจประกอบอาชีพที่ทุจริตจากการชักจูงของผู้ไม่หวังดี

“ตอนไม่ทำโครงการวิจัย เราเห็นแค่ว่าเด็กหลุดจากโรงเรียน เวลาคุยกับผู้ปกครอง เขาบอกว่าเด็กเกเร แต่ผลจากการเก็บข้อมูลวิจัย เมื่อเราเข้าไปพูดคุยกับเด็ก เขาสะท้อนความรู้สึกว่าครอบครัวพ่อแม่ไม่เข้าใจ หรือแม่แต่ตอนเรียนในโรงเรียน หลายคนบอกว่า ไม่ชอบครูเพราะครูเข้มงวด ดุด่า และมีกฎระเบียบมากเกินไป หรือเรียนไม่ทันเพื่อน เรียนไม่รู้เรื่องจนไม่อยากเรียน ทำให้ไปติดเกม แล้วยกออกจากระบบไปในที่สุด” สมเกียรติ กล่าว

และผลจากการเก็บข้อมูลเด็กและเยาวชนนอกระบบในพื้นที่ตำบลหนองอียอ 11 หมู่บ้าน พบว่ามีเด็กและเยาวชนนอกระบบ จำนวน 41 คน ในจำนวนนี้มี 3 หมู่บ้านที่มีเด็กนอกระบบรวมกันถึง 31 คน ได้แก่ หมู่ 5, 6 และ 8 แบ่งออกได้เป็น 3 กลุ่ม คือ 1.กลุ่มที่ไม่จบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 2. กลุ่มที่ไม่จบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 และ 3. กลุ่มที่จบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 แต่ไม่ได้เรียนต่อ และไม่มีการทำงาน

ค้นหาทีมเสริม ล้วงลึกข้อมูลชุมชน

สำหรับการคัดกรองเด็กและเยาวชน มาเข้าร่วมเป็นทีมวิจัยและเป็นกลุ่มเป้าหมายในการทำวิจัย สมเกียรติ บอกว่า เด็กและเยาวชนส่วนใหญ่เป็นแกนนำเด็กและเยาวชนที่ทำงานร่วมกับ อบต.มาก่อนแล้ว เห็นหน้าค่าตาและรู้จักนิสัยใจคอกันมาระดับหนึ่ง

ทีมนักวิจัย (นักถักทอชุมชนและผู้นำหมู่บ้าน) ใช้วิธีพูดคุยทำความเข้าใจกับเด็กเป็นรายบุคคล เบื้องต้นคัดเลือกเด็กจากความสนใจและความสมัครใจจากหมู่บ้านที่เป็นกลุ่มเป้าหมาย* รวมเด็กและเยาวชนนอกระบบในโครงการวิจัยทั้งหมด 15 คน แต่ก็ยอมรับว่าหลายคนเข้ามาเพราะตัดสินใจตามเพื่อน หรือตามคนที่ เป็นหัวใจในกลุ่ม ยกตัวอย่าง หมู่ 5 ที่มี เกม – วิจารณ์ หมื่นราม หนึ่งในกลุ่มเป้าหมายโครงการวิจัยเป็นผู้นำกลุ่ม

“ตอนประชาสัมพันธ์รับเด็กเข้ามา เราไม่ได้ประชาสัมพันธ์เอง อดต.ออกหนังสือให้ผู้นำชุมชนแต่ละหมู่บ้านช่วยประชาสัมพันธ์” รอง นายกฯ อดต.หนองฮียอ กล่าว

สนใจ ณ เชียงใหม่ เลขานุการนายกฯ อดต.หนองฮียอ หนึ่งในทีมวิจัย บอกว่า กระบวนการทำงานในโครงการวิจัยเพื่อการพัฒนาเยาวชนนอกระบบตำบลหนองฮียอ อำเภอสนม จังหวัดสุรินทร์ สมใจ มีการดำเนินงานทั้งหมด 4 ขั้นตอนหลัก เริ่มจาก

1. การค้นหาประเด็นวิจัยและการคัดเลือกพื้นที่เป้าหมาย สมใจ บอกว่า สิ่งที่น่าสนใจในขั้นตอนนี้ซึ่งมีความแตกต่างจากรูปแบบงานเดิมของ อดต. คือ นอกจากทีมวิจัยได้ลงสำรวจเก็บข้อมูลในพื้นที่แล้วยังได้นำเสนอข้อมูลคืนกลับไปให้ผู้นำชุมชนและคนในชุมชนรับทราบ แล้วทำความเข้าใจร่วมกันเพื่อให้เห็นภาพรวมของปัญหาไปในแนวทางเดียวกัน เมื่อคนในชุมชนสนใจร่วมทำโครงการวิจัยด้วยกันแล้ว การลงพื้นที่ในขั้นตอนต่อไปย่อมได้รับความร่วมมือ

“เราลงไปศึกษาเก็บข้อมูลชุมชน รวมทั้งสำรวจจำนวนเด็กและเยาวชนนอกระบบจากทั้ง 11 หมู่บ้าน เมื่อได้ข้อมูลมา ก็มาดูกันว่าหมู่บ้านไหนมีปัญหาที่ต้องแก้ไขเร่งด่วน ด้วยกำลังคนเท่าที่เรามีจะลงทำงานทั้ง 11 หมู่บ้านคงไม่ไหว เพื่อให้การทำงานมีประสิทธิภาพ เราจึงไปที่ 3 หมู่บ้าน (หมู่ 5, 6 และ 8) ที่สำรวจพบเด็กและเยาวชนนอกระบบมากที่สุด”

2. การเก็บข้อมูล จากการทบทวนเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง สรุบทบทเรียนการทำงานกับเด็กและเยาวชนในช่วง 10 ปีที่ผ่านมา นอกจากข้อมูลเด็กและเยาวชนนอกระบบแล้ว ทีมนักวิจัยยังเก็บข้อมูลบริบทชุมชนไม่ว่าจะเป็นฐานทรัพยากร เศรษฐกิจ และปราชญ์ชุมชนที่สามารถเกื้อหนุนการพัฒนาเด็กและเยาวชนในพื้นที่ ทั้งจากการสำรวจเองและจากเวทีประชาคมร่วมกับคนในชุมชน แล้วนำข้อมูลทั้งหมดมาสรุบทบทเรียน

สมใจ เปรียบเทียบให้เห็นภาพการทำงานในบทบาทนักถักทอและนักวิจัยชุมชนว่ามีความแตกต่างจากการทำงานแบบเดิม จากที่เคยคิดว่าทำงานคนเดียวรับผิดชอบงานไปตามหน้าที่ แต่บทบาทนักถักทอฯ และนักวิจัยชุมชนสร้างให้เกิด การทำงานเป็นทีม ผู้ใหญ่มองเห็นปัญหาของเด็กได้ชัดเจนขึ้นเพราะได้เข้ามาคลุกคลีไม่ได้ตัดสินใจจากอคติหรือจากสิ่งที่คิดเอาเอง

“เท่าที่เห็นปัญหาของเด็กจะคล้าย ๆ กัน มีพื้นฐานมาจากปัญหาครอบครัว เด็กรู้สึกตัวเองมีปมด้อยเพราะครอบครัวแตกแยกขาดความอบอุ่น”

3. การสรุปวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อกำหนดทางเลือกและวางแผนปฏิบัติการ เมื่อโจทย์งานวิจัย คือ การสร้างอาชีพ การสำรวจต้นทุนอาชีพในชุมชนจึงเป็นเรื่องสำคัญ ประชากรตำบลหนองฮี้อยู่ ทำการเกษตรเป็นอาชีพหลัก มีการทำนา ปลูกยาง ปลูกอ้อยและมันสำปะหลัง รวมทั้งการปลูกหม่อนเลี้ยงไหม แต่ส่วนใหญ่เป็นการปลูกตามมีตามเกิดไม่ได้มีการส่งเสริมความรู้เพื่อพัฒนาการผลิต

“เราพบว่าชาวบ้านไม่มีบัญชีครัวเรือน ลงทุนเลี้ยงหมูก็ไม่รู้ว่าขาดทุนเท่าไร ทำนา ทำไร่อ้อยขาดทุนก็ยังทำ เขาไม่ได้สนใจเรื่องต้นทุนและรายได้ที่ได้ ชื่อนี้เราต้องเข้าไปส่งเสริม แต่เรามีปราชญ์ชุมชนที่สามารถให้ความรู้ด้านการเกษตร ทอผ้าและจักรสานได้” สมใจ อธิบาย

ทั้งนี้และทั้งนั้น ความท้าทายถัดมาเมื่อทีมวิจัยได้ลงลึกสำรวจข้อมูลชุมชนและอาชีพพร้อมกับเด็กและเยาวชนที่เข้าร่วมโครงการ คือ ทูตที่ชุมชนมีอยู่ก็ไม่ได้เป็นเรื่องที่เด็กและเยาวชนกลุ่มเป้าหมายสนใจ

ปวิวัติ เล่าถึงกระบวนการทำงานว่า ทีมวิจัยแลกเปลี่ยนสอบถามความคิดเห็นของเด็กและเยาวชนกลุ่มเป้าหมายเกี่ยวกับอาชีพที่สนใจ อย่างต่อเนื่องตลอดช่วงระยะเวลาเก็บข้อมูล พบว่า เด็กและเยาวชนส่วนใหญ่ไม่สนใจเรื่องเกษตร ทั้งที่พ่อแม่เป็นเกษตรกร และมีทุนด้านทรัพยากรอยู่แล้ว

“พ่อแม่ปลูกยางไว้แล้ว เด็กยังไม่ไปช่วยกรีดยเลย เขาบอกไม่ชอบ ทำไปก็ขาดทุนไม่มีรายได้ ต้องใช้แรงงานเหนื่อยหนัก ผมเองก็ถามเด็กนะว่าอยากทำอะไร มีคนหนึ่งบอกอยากเลี้ยงหมู เราก็ให้เด็กไปลงสำรวจเกี่ยวกับหมูที่เลี้ยงในชุมชน พอไปดูเรื่องการลงทุนเลี้ยงหมู วิเคราะห์ตลาดกันแล้วดูเหมือนจะไปได้ เพราะไม่มีเงินทุน หมูพ่อแม่พันธุ์มีราคาแพง ไหนจะค่าอาหาร สถานที่และเวลาอีก พอเด็กเห็นตรงนั้นเขาก็ล้มเลิกความคิด”

ทั้งนี้ หลังสรุปความต้องการของกลุ่มเป้าหมายจากการวิเคราะห์ต้นทุนชุมชน ทุนอาชีพ และการตลาดในชุมชน จากข้อมูลที่เกิดขึ้นรวบรวมมาได้ด้วยตัวเองแล้ว กลุ่มเป้าหมายจึงเป็นผู้ตัดสินใจว่าตนเองต้องการพัฒนาทักษะอาชีพด้านไหนหรือสนใจเรื่องอะไร โดยมีทีม อบต.หนองอียอ เป็นผู้ช่วยประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและผู้รู้ในชั้นตอนถัดไป

จากการสรุปวิเคราะห์ข้อมูลนี้เอง ทำให้เด็กและเยาวชนในกลุ่มเป้าหมาย แบ่งความสนใจออกเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มที่สนใจงานช่าง 12 คน ซึ่งต้องออกไปเรียนนอกชุมชน กับกลุ่มที่อยากทำอาชีพโดยอาศัยฐานทรัพยากรชุมชน 3 คน เช่น การปลูกผัก เลี้ยงกบ และเลี้ยงปลาร่วมกับผู้ปกครองและปราชญ์ในชุมชน

ยกตัวอย่าง อี - สุรัชย์ ด่วงโท ประธานสภาเด็กและเยาวชนจังหวัด เลือกรับรู้ทักษะอาชีพในชุมชน เพราะอยากใช้ชีวิตอยู่กับครอบครัวและต้องรับผิดชอบงานในตำแหน่งประธานสภาเด็กและเยาวชน เลยหันมาทำเกษตรผสมผสานกับครอบครัว และเปิดบ้านเป็นศูนย์เรียนรู้ด้านการเกษตร เป็นต้น

“เด็กสนใจงานช่างเชื่อมกับช่างยนต์ แต่ในพื้นที่มีปราชญ์ด้านงานช่างไม้กับช่างปูนซึ่งไม่ตอบใจത്യ่ อีก 3 คนกลับมาสนใจเรียนรู้เรื่องการเกษตรในชุมชน แต่ส่วนหนึ่งเราต้องยอมรับว่าตอนนั้นในกลุ่มเด็กเองก็เลือกตาม ๆ กัน ไม่ได้เกิดจากความต้องการของตัวเอง 100 เปอร์เซ็นต์” ปฏิวัติ อธิบาย

“หรือต้า-สิปวิทย์ พลุทวี เป็นเด็กติดเกม เขาเลือกรับรู้ช่างคอมพิวเตอร์ เพราะชอบและอยากพัฒนาเกมเป็นของตัวเอง” สมใจ ยกตัวอย่างเสริม

4. การปฏิบัติการ หรือการส่งเยาวชนนอกระบบที่เข้าร่วมโครงการเข้าเรียนในสาขาวิชาชีพที่ตนเองสนใจ 2 แห่ง ได้แก่ วิทยาลัยสารพัดช่างสุรินทร์ วิชาชีพช่างตัดผม ตั้งแต่วันที่ 16 ตุลาคม – 22 ธันวาคม 2560 และ ศูนย์พัฒนาฝีมือแรงงานจังหวัดสุรินทร์ วิชาชีพช่างเครื่องยนต์ ช่างไฟฟ้า ช่างเชื่อมอาร์คโลหะ และพนักงานเทคโนโลยีสารสนเทศ (ช่างคอมพิวเตอร์) ตั้งแต่วันที่ 7 มกราคม – 7 มิถุนายน 2561

ฝาด้านคน ฝาด้านตน

การประสานงานภาคีในการวิจัยครั้งนี้ ทีมงานนักวิจัยบอกว่าต้องอาศัยความร่วมมือจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องหลายภาคส่วน ไม่ว่าจะเป็น อบจ.สุรินทร์ กศน.อำเภอสนม รวมทั้งสำนักงานพัฒนาฝีมือแรงงานจังหวัด

สุรินทร์ อำเภอสังขะ และวิทยาลัยสารพัดช่างสุรินทร์ เพราะมีปัญหาเรื่องคุณสมบัติของกลุ่มเป้าหมายที่สมัครเข้าเรียนไม่ตรงตามเงื่อนไข กล่าวคือ หน่วยงานกำหนดคุณสมบัติผู้สมัครผู้เข้าร่วมอบรมต้องจบไม่ต่ำกว่าระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น และมีอายุไม่ต่ำกว่า 15 ปี ทั้งนี้ เด็กและเยาวชนในกลุ่มเป้าหมาย 3 คน ยังไม่จบการศึกษา ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น และหลายคนยังอายุไม่ถึง 15 ปี

อย่างไรก็ตาม สมเกียรติ กล่าวว่า คณะวิจัยได้ขอความร่วมมือจาก อบจ.สุรินทร์ให้ช่วยเป็นแม่งานหลักเข้าไปประสานงานกับสำนักงานพัฒนาฝีมือแรงงานจังหวัดสุรินทร์ อำเภอสังขะ และวิทยาลัยสารพัดช่างสุรินทร์ ด้วยการเข้าไปพูดคุยทำความเข้าใจถึงโครงการและเป้าหมายของการทำวิจัย จนสามารถประสานความร่วมมือกับ กศน.อำเภอสนม ให้เข้ามาช่วยพัฒนาความรู้ต่อยอดไปพร้อม ๆ กับการเรียนงานช่าง เพื่อให้เรียนจบได้วุฒิการศึกษาพอดีกับที่จบหลักสูตรการพัฒนาอาชีพ

นอกจากนี้ อบจ.สุรินทร์ ยังช่วยเหลือที่พักสำหรับกลุ่มที่เข้าฝึกอบรมช่างตัดผม เนื่องจากวิทยาลัยสารพัดช่างสุรินทร์ ไม่มีที่พักสำหรับผู้มาฝึกอบรม หากเยาวชนต้องเดินทางไปกลับระหว่างบ้านและที่ฝึกอบรมอาจเสี่ยงต่อการเกิดอุบัติเหตุได้

จิว - ชนาพัทธ์ ศรีพิมพ์สอ อายุ 23 ปี ช่างตัดผม บอกว่า ได้เข้ามาร่วมโครงการวิจัยด้วยความบังเอิญ

จากคำชักชวนของพี่สมเกียรติ เขานำทักษะความรู้และ
วิธีคิดที่ได้จากการเรียนรู้ผ่านกระบวนการอบรม เพื่อการ
ทำวิจัยท้องถิ่น และจากการเข้าเรียนในหลักสูตรมาใช้
อย่างต่อเนื่อง

“เดิมที่ผมทำงานนอกชุมชน ช่วงนั้นลาออกจาก
งานมาช่วยแม่ที่บ้าน แล้วทาง อบต. จัดกิจกรรมเด็กและ
เยาวชนพอดี ผมว่างอยู่เลยเข้ามาช่วย ทำให้ได้รู้จักพี่

สมเกียรติ ผมช่วยกิจกรรมมาตลอดเพราะผู้ใหญ่ให้โอกาส ตอนมีโครงการวิจัยเข้ามา ผมสนใจอยากเข้ามาช่วยทำ
วิจัย แต่เพราะผมเรียนมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ช่วงเสาร์อาทิตย์ มีความก้ำกึ่งกับการเป็นเด็กนอกระบบ เลยได้
เปลี่ยนบทบาทมาเป็นกลุ่มเป้าหมาย จากที่ไม่เคยทำวิจัยมาก่อน พอมาร่วมทำโครงการวิจัยก็ทำให้มี
ประสบการณ์ พอต้องไปทำวิจัยในมหาวิทยาลัยรู้สึกเป็นเรื่องง่ายไปเลย ของมหาวิทยาลัยผมใช้แค่แบบสอบถาม
ส่วนงานวิจัยชุมชนเป็นวิจัยเชิงปฏิบัติการต้องลงมือสำรวจชุมชนและสัมภาษณ์คนในชุมชนจริงๆ”

จิว เล่าถึงกระบวนการทำโครงการวิจัยว่า โจทย์โครงการวิจัยมีเป้าหมายชัดเจนเพื่อพัฒนาทักษะอาชีพให้
เยาวชนนอกระบบตำบลหนองอียอ ช่วงแรกเป็นการเก็บข้อมูลบริบทชุมชนและวิเคราะห์ตัวเองว่าแต่ละคนอยาก
ทำอาชีพอะไร แล้วสามารถพัฒนาตัวเองอย่างไรได้บ้าง ส่วนวิธีคิดก่อนตัดสินใจเลือกเรียนช่างตัดผม เขาบอกว่า
‘เลือกเรียนสิ่งที่ยังทำไม่เป็นและไม่เคยทำ เพื่อเพิ่มทักษะและสร้างความท้าทายให้ชีวิต’

“ผมเรียนคณะรัฐประศาสนศาสตร์ ชอบทำงานพัฒนาชุมชน
ตอนคิดเข้าร่วมโครงการวิจัยกับ อบต. ผมอยากทำเพราะคิดว่าเป็นการ
เตรียมตัวก่อนทำวิจัยในมหาวิทยาลัย ซึ่งเป็นโอกาสที่ไม่ได้หาได้ง่าย ๆ
ส่วนสาเหตุที่เลือกเรียนช่างตัดผมเพราะอยากรู้ทักษะอาชีพดังกล่าวมา
ทำงานจิตอาสา เปิดร้านที่บ้านด้วยทำงานจิตอาสาตัดผมให้ผู้สูงอายุและ
ผู้พิการในชุมชนด้วย เพื่อให้ได้ทำงานในชุมชนและใช้ชีวิตอยู่กับ
ครอบครัว สำหรับการใช้ชีวิตช่วงทำโครงการวิจัย ผมเรียนตลอดทั้ง 7 วัน
คือเสาร์อาทิตย์เรียนที่มหาวิทยาลัย จันทร์ถึงศุกร์เรียนช่างตัดผม 2
หลักสูตร คือ หลักสูตรพื้นฐานและสัมนิยม ผมค่อนข้างภูมิใจในตัวเอง
เพราะกว่าจะเรียนจบได้ก็ยาก โดนดูถูกสารพัด แต่ผมก็บริหารจัดการเวลาได้ดีจนทำได้สำเร็จ”

จิว บอกว่า ข้อดีของการทำงานวิจัย คือ ทำให้เด็กและเยาวชนได้พัฒนาตัวเอง เยาวชนที่เรียนไม่จบได้มีอาชีพติดตัว นอกจากนี้การสำรวจชุมชนยังทำให้พวกเขารู้จักชุมชนของตัวเองดีขึ้น จากเดิมที่ไม่เคยสนใจไม่ให้ความสำคัญกับทุนด้านต่าง ๆ ที่มีในชุมชน ก็กลับมามองเห็นคุณค่าและประโยชน์

อย่างไรก็ตาม จิว สะท้อนถึงมุมมองการพัฒนาเด็กและเยาวชนในท้องถิ่น จากประสบการณ์ที่ได้ประสบด้วยตัวเองว่า นอกจากกระบวนการส่งเสริมความรู้แล้ว กระบวนการพัฒนาจะเกิดขึ้นและเห็นผลได้อย่างชัดเจน หากเด็กและเยาวชนได้รับการสนับสนุนในภาคปฏิบัติไม่เฉพาะแค่ให้ความรู้

“ต้องยอมรับว่าสำหรับเด็กนอกระบบ กระบวนการคิดในแต่ละขั้นตอนนอกจากการหนุนให้เด็กคิดเองทำเองแล้ว เด็กยังต้องการกำลังใจและคำปรึกษาจากผู้ใหญ่ การเปิดพื้นที่ในลักษณะที่เป็นการชักชวนมากกว่าการชักจูง อย่างที่ผ่านมาก็ไปเรียนกลับมาแล้วมีความรู้ แต่หลายคนไม่มีเงินทุนสำหรับซื้ออุปกรณ์มาต่อยอดการทำอาชีพในพื้นที่ หากไปเป็นลูกจ้างก็ต้องออกนอกพื้นที่ไปทำงานในเมือง ส่วนตัวผมอุปกรณ์ซื้อเอง เปิดร้านเอง ตอนนี้อยู่ประจำมีประมาณ 10 - 20 คน เขาชอบอย่างที่เราตัด อาจเพราะผมตัดราคาถูกด้วย ความเป็นกันเอง คิดราคาเด็ก 20 บาท วัยรุ่น 30 บาท ผู้ใหญ่ 40 บาท ถือว่าการไปเรียนนี้บรรลวัตถุประสงค์ เพราะตอนแรกผมไม่คิดว่าจะได้กลับมาอยู่บ้าน คิดว่าคงไปทำงานที่อื่น ส่วนงานเกษตรที่บ้านตั้งใจเก็บไว้ทำตอนบั้นปลายอยากลองทำอย่างอื่นก่อน”

นอกจากทักษะการตัดผมที่มีติดตัวแล้ว จิว ยังรับหน้าที่เป็นพนักงานเหมาจ้างช่วยเทศบาลสนมเก็บข้อมูลในโปรเจกงานที่เทศบาลได้รับมอบหมายจาก สสส. (สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ) ด้วยการนำกระบวนการเก็บข้อมูลและการจัดระเบียบข้อมูลในงานวิจัยมาใช้ในงานอีกด้วย

“ผมไม่รู้จะเรียนไปทำไม ผมรู้สึกว่สิ่งที่เรียนไม่ได้ตอบโจทย์”
จิณวัฒน์ สีบเพ็ง อายุ 18 ปี ช่างคอมพิวเตอร์ เคยขึ้นอย่างตรงไปตรงมา “ผมไม่ได้อยากเป็นหมอ ไม่ได้อยากเป็นครู เรียนจบ ม.6 แล้วก็รู้ว่าจะใช้วุฒิใช้เกรดไปทำอะไร ผมเลยออกจากโรงเรียนตอนเรียนชั้น ม.6 เทอม 1 แต่ก่อนหน้านั้นทำกิจกรรมเยาวชนกับพี่สเมเกียรติมาตลอด ตั้งแต่ปี 2558 พอมีโครงการวิจัยพี่สเมเกียรติเลยชวนมาเป็นกลุ่มเป้าหมายในการวิจัย ผมว่างเลยตอบตกลงเพราะอยากลองดู คิดว่าเลือกไปเรียนตามเป้าหมายในโครงการ จบมาอย่างน้อยก็ได้ความรู้และทักษะออกมาหางานทำได้ ผมเลือกเรียนช่างคอมพิวเตอร์ เพราะมีพื้นฐานความรู้อยู่บ้างแล้ว” จิณวัฒน์ ย้อนเล่าถึงที่มาที่ไป

เมื่อตกลงเข้าร่วมเป็นส่วนหนึ่งในกระบวนการวิจัย เยาวชนนอกระบบทั้ง 15 คนซึ่งเป็นกลุ่มเป้าหมายในโครงการ ได้มีโอกาสเข้าร่วม **ค่ายหลักสูตรนักถักทอรุ่นเยาว์** เป็นระยะเวลา 15 วัน โดยมี **สถาบันยุวโพธิชน** เป็นผู้ดำเนินการสร้างการเรียนรู้ภายในค่าย

จิณวัฒน์ บอกว่า **เห็นความเปลี่ยนแปลงของตัวเองด้านการควบคุมอารมณ์ และการปรับตัวเข้ากับผู้อื่น**หลังเข้าค่าย 15 วัน ยกตัวอย่างเช่น เรื่องมารยาทและการวางตัวในการเข้าสังคม รวมทั้งการควบคุมสติ จากเดิมเป็นคนอารมณ์ร้อน แสดงออกอย่างตรงไปตรงมาโดยไม่ไว้หน้าใคร ปัจจุบันสามารถควบคุมตัวเองให้ใจเย็นลงได้มากขึ้น

“เมื่อก่อนผมเป็นคนะปฏิวัติของโรงเรียนเลย มีเรื่องกับอาจารย์ทุกคน” จิณวัฒน์ กล่าว

ส่วนความรู้และทักษะที่ได้จากการฝึกอบรมหลักสูตรพนักงานเทคโนโลยีสารสนเทศ ศูนย์พัฒนาฝีมือแรงงานจังหวัดสุรินทร์ ในห้องเรียนตลอดระยะเวลา 4 เดือน และประสบการณ์จากการฝึกงาน ไม่ได้ทำให้ จิณวัฒน์ มีความรู้สึกดีขึ้นกับการเรียนการสอนที่เกิดขึ้นในห้องเรียนเท่าใดนัก

“ทางศูนย์ฯ สอนตั้งแต่ความรู้พื้นฐานว่าเทคโนโลยีสารสนเทศคืออะไรบ้าง ระบบคืออะไร ซอฟต์แวร์คืออะไร ซึ่งผมพอรู้อยู่แล้ว ผมคิดภาพไว้ว่าจะได้เรียนเชิงเทคนิคเรื่องการซ่อม ได้ฝึกทักษะในส่วนนั้น แต่พอไปเรียนไม่ได้เรียนซ่อมคอมอย่างที่คิด พอต้องไปนั่งฟังในห้องเรียนก็รู้สึกไม่อยากจะเรียน แต่เพราะผู้ใหญ่ตั้งใจให้เราไปเรียนเพื่อพัฒนาตัวเอง เราก็รับผิดชอบเรียนจนจบหลักสูตร พอเรียนจบมาก็นำความรู้มาใช้กับคอมที่บ้าน แต่ยังไม่ได้อำนาจงานให้ลูกค้าทั่วไป ผมอยากเอาความรู้มาซ่อมให้คนอื่นเหมือนกัน แต่เรื่องค่าใช้จ่ายที่ต้องใช้เพื่อซื้ออุปกรณ์ต่าง ๆ ”

จิณวัฒน์ บอกว่า ความต้องการที่อยากได้จากผู้ใหญ่ใจดี คือ อยากให้ผู้ใหญ่ทุกคนเปิดพื้นที่ให้เด็กและเยาวชนโดยไม่จำกัดว่าเด็กคนนั้นจะเป็นเด็กในระบบ นอกโรงเรียนหรือเป็นอะไรก็ตาม

“ผมรู้สึกว่ที่ผ่านมามีกรอบบางอย่างที่ทำให้เราไม่สามารถทำสิ่งที่ชอบได้ ซีเตอร์ไซค์เราก็ถูกเรียกว่าเด็กแว้น ถ้ามีผู้ใหญ่ให้โอกาสช่วยรุ่นได้มีพื้นที่แสดงความสามารถน่าจะดีขึ้น อย่างเด็กในชุมชนถ้าอยากเรียนงานช่างไม่ต้องไปถึงในจังหวัดได้ไหม เรียนอยู่ในชุมชนได้ไหม สำหรับพวกเราใช้เวลาหนึ่งระหว่างการทำโครงการวิจัยที่เราอยากให้ผู้ใหญ่เข้ามาไต่ถาม ผมเข้าใจว่าพี่ ๆ ทำงาน อบต. มีงานมีหน้าที่ แต่เมื่อพวกเราไปอยู่ต่างที่แล้วไม่มีผู้ใหญ่แวะเวียนมาหา บางครั้งเรารู้สึกเหมือนขาดที่พึ่งไม่มีที่ปรึกษา”

จิณวัฒน์ กล่าวอย่างเปิดเผย

สำหรับเป้าหมายในอนาคต จิณวัฒน์ อยากมีธุรกิจเป็นของตัวเอง ความฝันอีกอย่างหนึ่งที่ยากับันขึ้นมาให้สำเร็จ คือ การเปิดร้านขายขนม แล้วตั้งใจว่าจะลงสมัครเรียนทำอาหาร

พิมพ์เขียวการพัฒนา

กล่าวสำหรับโครงการวิจัยแนวทางและรูปแบบการสร้างอาชีพให้แก่เด็กนอกระบบ ตำบลหนองอียอ อำเภอสนม จังหวัดสุรินทร์ หากมองความสำเร็จเป็นผลลัพธ์เด็กและเยาวชนที่เรียนจบออกมาตามหลักสูตรเพียง 3 คน คงไม่ใช่ผลลัพธ์ที่น่าพอใจนัก แต่สิ่งที่นักวิจัยและนักถักทอชุมชนได้เรียนรู้ คือ แนวทางการทำงานร่วมกับหน่วยงานราชการอื่น ๆ ภายนอก ไม่ว่าจะเป็น อบจ. สุรินทร์ที่ช่วยประสานงานกับสำนักงานพัฒนาฝีมือแรงงานจังหวัดสุรินทร์ อำเภอสังขะ หนุนให้เด็กและเยาวชนกลุ่มเป้าหมายสามารถเข้าอบรมตามหลักสูตรได้ รวมทั้งการช่วยเหลือที่พึงสำหรับการฝึกอบรมช่างตัดผม

กศน.อำเภอสนม ประสานงานเรื่องการพัฒนาความรู้ต่อยอดให้เยาวชนที่ยังไม่จบการศึกษา ชั้น ม.3 และ ม.6 ให้เรียนในระดับดังกล่าวจนจบ เพื่อใช้วุฒิการศึกษารับรองการจบหลักสูตรสายอาชีพได้ รวมทั้ง และ

สำนักงานพัฒนาฝีมือแรงงานจังหวัดสุรินทร์ อำเภอสังขะ และวิทยาลัยสารพัดช่างสุรินทร์ ที่ให้เด็กและเยาวชน เปิดโอกาสให้เด็กและเยาวชนได้เข้าฝึกอบรมตามหลักสูตร

ตลอดกระบวนการวิจัยท้องถิ่น สมใจ ยอมรับว่า สิ่งที่ อบต. ละเลยอย่างรู้เท่าไม่ถึงการณ์ จนกลายเป็นจุดอ่อนของทมิวิจัย คือ การส่งเสริมโครงการที่ผ่านมายังขาดการออกแบบให้เด็กและเยาวชนมีอาชีพในชุมชนที่แท้จริงได้ นอกจากนี้ยังไม่สามารถพัฒนาให้กลุ่มเยาวชนวางแผน และปฏิบัติงานอย่างเป็นระบบจนสามารถพึ่งพาตัวเอง ทั้งที่มีทักษะความรู้และได้ฝึกปฏิบัติมาบ้างแล้ว

ในอนาคตหากต้องทำโครงการในลักษณะนี้อีก ทาง อบต. จึงต้องหนุนเสริมการพัฒนากระบวนการคิดให้เด็กและเยาวชน เพื่อสร้างให้เกิดการพัฒนาคนที่ยั่งยืนได้ตามเป้าหมายที่วางไว้ เริ่มจากการวิเคราะห์วัยและธรรมชาติของเด็กแต่ละวัย รวมทั้งการทำความเข้าใจกับสถาบันการศึกษาที่เกี่ยวข้องในแต่ละหน่วยงานให้เข้ามาเป็นทีมเดียวกัน เพื่อช่วยประคับประคองให้เด็กและเยาวชนที่ความสนใจได้เรียนรู้และพัฒนาตัวเองจนจบหลักสูตร

“เราทั้งคู่กับเด็กที่เรียนไม่จบหลักสูตร เห็นปัญหาว่าเราทำโครงการพัฒนาอาชีพกับเด็ก แต่ไม่ได้แยกวัยเมื่อเด็กต่างวัยมาอยู่ด้วยกัน ทำให้คนที่โตกว่ากลายเป็นผู้นำความคิดไปโดยไม่รู้ตัว เด็ก ม.2 ม.3 ก็ทำตามพี่ไม่ตัดสินใจด้วยตัวเอง พี่จะทำอะไรก็ไปกับพี่ เขาบอกว่าที่เรียนไม่จบเพราะยังเด็กเกินไป มันสะท้อนกลับมาที่เราว่า...สิ่งที่เราทำไปยัดเยียดให้เขามากไปหรือเปล่า

แต่เด็ก ๆ ยังทำงานจิตอาสาให้ อบต. ไม่ได้หายไปไหน เราประสานงานติดต่อเข้ามาได้ตลอด เวลาคอมฯ มีปัญหา ฟ้ามีปัญหา หรือต้องการคนทำงานช่าง ก็เรียกเขามาดูให้ได้ อย่างน้อย ๆ ความมีจิตอาสาในตัวที่ฝึกฝนกันมาไม่ได้หายไปไหน” สมใจ กล่าวสรุป

นอกจากนี้ การไม่ติดตามเยี่ยมเยียนเด็ก ๆ อย่างใกล้ชิด ทั้งที่เด็กต้องออกไปเรียนนอกพื้นที่ ต้องไปใช้ชีวิตอยู่ในหอพักต้องใช้ชีวิตกับคนหมู่มาก หลายครั้งเผชิญกับปัญหาแต่เด็กขาดที่ปรึกษาจนทำให้เด็กรู้สึกเข็งคว้าง ขาดกำลังใจ บทเรียนข้อนี้ทำให้นักวิจัยรู้ว่า ระบบติดตาม เพื่อสนับสนุนเด็กเป็นสิ่งสำคัญมาก อีกทั้งการส่งเด็กเข้าไปเรียนในหลักสูตร โดยโครงการรับผิดชอบค่าใช้จ่ายทุกอย่างให้ไม่ต่างอะไรจากพ่อแม่ที่ไม่ได้ฝึกฝนให้เด็กดิ้นรนและพัฒนาตัวเองจากศักยภาพที่มีอยู่

“เด็กเรียนอย่างเดียว ไม่มีหน้าที่อื่น แล้วเราก็ไม่ได้ติดตามอย่างดีพอ เด็กก็ไปเรียนบ้างไม่ไปบ้าง ส่วนหนึ่งเพราะเราทำหน้าที่ผู้ปกครองได้ไม่ดี เด็ก ๆ เล่าให้ฟังเรื่องอาหารการกิน เขาเป็นกลุ่มใหญ่ซื้อของกินมาเก็บไว้ เช่น มาม่า ปลากระป๋อง และไข่ บางทีของก็หาย ครั้งหนึ่งไข่หายไปเป็นแผง เด็ก ๆ ก็สะท้อนว่า ทำไมคนที่ขโมยไม่มาขอดี ๆ ถ้าขอเขาก็แบ่งให้ แต่ในสถานการณ์นั้นเราก็ได้เห็นภาพความผูกพันในกลุ่ม พี่ดูแลน้อง การจัดหน้าที่จัดตารางว่าใครจะเป็นคนจ่ายกับข้าวแต่ละครั้ง” สมใจ กล่าว

กล้าที่จะเปลี่ยน กล้าที่จะทำ

อย่างไรก็ตาม ปฏิวัติ ในฐานะรองนายกฯ อบต. บอกว่า กระบวนการคิดและการทำงานวิจัยชุมชน เข้ามาช่วยการทำงานของ อบต. ในภาพรวมได้มาก โดยเฉพาะปัญหาเด็กและเยาวชน จากเดิม อบต. ไม่ได้ออกแบบวางแผนรวบรวมข้อมูลอย่างตรงจุด ทำให้ข้อมูลที่ได้ไม่ตอบโจทย์การแก้ไขปัญหาชุมชนอย่างแท้จริง หรือ ‘แก้ไขปัญหาได้ไม่ตรงจุด’ นั่นเอง ทั้งนี้ บทเรียนที่ได้เรียนรู้ คือ ความต้องการของชาวบ้าน ต้องมาประกอบกับความจำเป็นที่แท้จริงของชุมชนด้วย

“ที่ผ่านมาเราลงไปทำแผนจากชุมชน รับฟังข้อเสนอตามความต้องการของชุมชน เช่น อยากได้ถนนหรือถนนเส้นนี้ชำรุด ใช้ไม่ได้ แต่เมื่อฟังแล้วถ้าเราไปลงลึกเพื่อศึกษาจริง ๆ สิ่งเหล่านั้นอาจไม่จำเป็น อาจมีเรื่องอื่นที่ควรได้รับการแก้ไขก่อน เรื่องเด็กและเยาวชนนอกระบบก็เป็นหนึ่งในนั้น”

ส่วนความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นกับตัวเองนั้น ปฏิวัติ บอกว่า เหมือนได้ปฏิบัติการทำงานของตัวเองใหม่จริง ๆ โดยเฉพาะมุมมองเรื่องการใช้ข้อมูลองค์รวมเพื่อนำมาคิดวิเคราะห์ แทนการตัดสินใจด้วยสายตา รวมทั้งการพัฒนาทักษะการทำงานร่วมกับผู้อื่น

“ผมไม่ได้จบการศึกษาสูงอะไร วิชาการก็ไม่เก่ง ปัญหาอย่างแรกคือเรื่องการเขียน สองคือการจับประเด็นและจัดลำดับความสำคัญของข้อมูล แล้วมนุษยสัมพันธ์ในการทำงานร่วมกับคนในที่ทำงานก็ดีขึ้น เมื่อก่อนเป็นหัวหน้าตอนนี้ หยอกล้อได้มีความสุขในการทำงาน”

สนใจ บอกว่า กระบวนการทำวิจัยทำให้เป็นคนยืดหยุ่น ไม่คาดหวัง เรียกว่า เป็นการฝึกความเข้มแข็งในจิตใจ จนกระทั่งสามารถควบคุมอารมณ์ได้ดีขึ้น

“เมื่อก่อนเป็นคนโหดมากใจร้อนและไม่ยืดหยุ่น สมมุติมีคนด่าเราอได้แค่ 15 นาทีเท่านั้น ถ้ายังไม่มาเราสั่งให้รถออกเลย แต่เดี๋ยวนี้รอได้เป็นชั่วโมง”

จากการทำงานพัฒนาด้านเด็กและเยาวชนในบทบาทของนักถักทอ อบรม.หนองอียอ ร่วมกับคณะกรรมการโรงเรียนครอบครัว จัดกิจกรรมอย่างต่อเนื่องกว่า 8 โครงการ 11 กิจกรรม ยกตัวอย่างเช่น เกษตรวิมานดิน การอบรมช่างซ่อมรถจักรยานยนต์ในพื้นที ฯลฯ จนกระทั่งเข้าสู่การเป็นนักวิจัยท้องถิ่นอย่างเต็มตัว แม้ผลลัพธ์จากการทำโครงการไม่ได้ทำให้เห็นความเปลี่ยนแปลงเชิงประจักษ์ด้านการสร้างงานสร้างอาชีพมากนัก แต่การทำกิจกรรมช่วยสร้างความสามัคคี และลดความขัดแย้งระหว่างกลุ่มวัยรุ่น เกิดแกนนำเยาวชนดำเนินงานร่วมกับ อบรม.มาจนถึงปัจจุบันรวม 6 รุ่น ทั้งเด็กในระบบและนอกระบบ โดยเฉพาะโครงการวิจัยล่าสุดร่วมกับเด็กและเยาวชนนอกระบบที่ถูกมองว่าไม่มีอนาคต พวกเขาได้มีพื้นที่แสดงออกด้วยการทำงานร่วมกับ อบรม.และส่วนหนึ่งก็นำความรู้ทั้งด้านทักษะอาชีพและวิถีชีวิตวิจัยมาทำงานต่อ

ทั้งนี้ รองนายก อบรม. บอกว่า ประโยชน์ที่ อบรม.ได้จากโครงการนี้ คือ ได้ข้อมูลเกี่ยวกับเด็กและเยาวชนจากมุมมองที่ไม่เคยรู้มาก่อน เพราะได้เข้าไปทำงานร่วมกับเด็กอย่างใกล้ชิด

“ข้อมูลนี้ได้มานี้ก็จะอยู่กับ อบรม. ถึงที่งานเดิมจะไม่อยู่ ถูกย้ายออกไป คนใหม่ที่เข้ามา พอเห็นข้อมูลนี้ ก็สามารถหยิบไปปรับปรุงหรือทำงานต่อได้ แต่ส่วนที่ต้องปรับปรุงหรือส่วนที่ยังขาด คือ การเก็บข้อมูลสถิติเด็กและเยาวชนนอกระบบในแต่ละปีว่ามีจำนวนเพิ่มขึ้นหรือลดลงอย่างไรระหว่างที่ดำเนินโครงการอยู่ในแต่ละปี เพื่อเป็นตัวชี้วัดอย่างหนึ่งว่าโครงการวิจัยและกิจกรรมอื่น ๆ ที่ทำมาอย่างต่อเนื่องสามารถลดจำนวนเด็กและเยาวชนนอกระบบได้จริงไหม ควรพัฒนาต่อไปอย่างไร แล้วเด็กกลุ่มอื่น ๆ มีความเปลี่ยนแปลงไปในทางใดบ้าง เพื่อวางนโยบายสนับสนุนได้อย่างตรงจุดต่อไป” ปฎิวัติ กล่าว

////////////////////////////////////

หมายเหตุ

*จากกลุ่มเป้าหมายแรกที่มุ่งไปยังเด็กและเยาวชนนอกระบบจาก 3 หมู่บ้าน ใน 11 หมู่บ้านที่สำรวจพบจำนวนเด็กนอกระบบมากที่สุด ได้ตัวแทนเด็กและเยาวชนมาหมู่บ้านละ 5 คน รวมเป็น 15 คน อย่างไรก็ตาม หลังขั้นตอนการลงสำรวจทุนในชุมชน เด็กและเยาวชนจากหมู่ 6 ถอนตัว ทั้งที่กลุ่มเป้าหมายจากทั้ง 3 หมู่บ้านให้ความ

ร่วมมือมาช่วยการสำรวจชุมชนเป็นอย่างดี โครงการเลยรับสมัครเด็กและเยาวชนที่สนใจเข้ามาใหม่ ทำให้เด็กและเยาวชนกลุ่มเป้าหมายกระจายไปยังหมู่ 10 และ หมู่ 2 แต่หลัก ๆ ยังอยู่ที่หมู่ 5 กับหมู่ 8

- **ผลจากการดำเนินโครงการวิจัย “แนวทางและรูปแบบการสร้างอาชีพให้แก่เด็กนอกระบบ” ตำบลหนองอียอ อำเภอสนม จังหวัดสุรินทร์**

1. **ช่างตัดผม** มีผู้เลือกอบรม 2 คน คือ นายวีรพล หมีนราม และนายชนาพัทธ์ ศรีพิมพ์สอ เริ่มอบรมวันที่ 16 ตุลาคม - 22 ธันวาคม 2560 ณ วิทยาลัยสารพัดช่างสุรินทร์ โดยมีการอบรมขั้นพื้นฐาน 75 ชั่วโมง การฝึกอบรมหลักสูตรสมัณนิยม 75 ชั่วโมง รวม 150 ชั่วโมง

ผ่านการอบรมตามหลักสูตรทั้งสองคน หลังจากจบแล้วได้ทดลองให้บริการตัดผมในบ้านของตนเอง และเปิดร้านที่บ้านของตนเอง

2. **ช่างเครื่องยนต์** จำนวน 3 คน คือ นายวีรพล หมีนราม นายเฉลิมพล มากมูล และ นายตรีเนตร พรหมมา อบรมช่างยนต์หลักสูตร 6 เดือน อบรมระหว่างวันที่ 7 มกราคม – 7 มิถุนายน 2561 ณ ศูนย์พัฒนาฝีมือแรงงานจังหวัดสุรินทร์ อำเภอสังขะ จังหวัดสุรินทร์ และฝึกงานที่สถานประกอบการ

สำเร็จการศึกษาทั้ง 2 คน ได้แก่ นายวีรพล หมีนราม และนายเฉลิมพล มากมูล ส่วน นายตรีเนตร พรหมมา อบรมไม่ครบตามหลักสูตร

3. **ช่างไฟฟ้า** จำนวน 1 คน ได้แก่ นายพรสวรรค์ บุญมาก อบรมช่างไฟฟ้า หลักสูตร 4 เดือน ระหว่างวันที่ 7 มกราคม – 7 มิถุนายน 2561 ณ ศูนย์พัฒนาฝีมือแรงงานจังหวัด สุรินทร์ และฝึกงานในสถานประกอบการ

ผ่านการอบรมตามหลักสูตร ผู้เข้าอบรมมีความรู้ความชำนาญ ด้านไฟฟ้า และได้เข้าทำงานกับผู้ประกอบการที่กรุงเทพฯ

4. **ช่างเชื่อมอาร์คโลหะ** จำนวน 3 คน ได้แก่ 1. นายศักดิ์ธำตรี ภูมะลา 2. นายสิทธิกร ประทุมแก้ว และ 3. นายรุ่งนคร รัตโคกรวด หลักสูตร 6 เดือน รวมศึกษาดูงานและอบรมการเป็นผู้ประกอบการ

ผู้เข้าอบรมมี ความรู้ความชำนาญด้านการเชื่อมอาร์คโลหะ แต่ไม่ผ่านการอบรม สามารถใช้ทักษะมาประกอบอาชีพและเข้าทำงานในสถานประกอบการได้

5. **พนักงานเทคโนโลยีสารสนเทศ** จำนวน 2 คน คือ 1. นายสิปวิช พูลทวี และ 2. นายจิณวัฒน์ สืบเพ็ง หลักสูตร 6 เดือน ผู้เข้าอบรมมีความรู้ในการใช้เครื่องมือสารสนเทศต่าง ๆ เช่น คอมพิวเตอร์ เครื่องพิมพ์ การซ่อมและแก้ไขปัญหาคอมพิวเตอร์ แต่ไม่ผ่านการฝึกงาน ซึ่งปัจจุบันมีทักษะพื้นฐานในการใช้คอมพิวเตอร์ และสามารถนำทักษะไปประกอบอาชีพได้

6.อาชีพเกษตรกร จำนวนยึดหยุ่นอยู่ที่ 3 – 5 คน เนื่องจากเข้าร่วมไม่ตลอดโครงการ ได้แก่ 1.นายสุรชัย ต้วงโท ปลูกพืชผักในสวนของตนเองและแปลงรวมของเยาวชน 2.นายณัฐพล ชัยฉลาด เลี้ยงกบในกระชัง แต่ไม่ต่อเนื่อง ตอนนี้เป็นทหารเกณฑ์ 3.นางสาวอาทิตยา จันทรชื่น ปลูกพืชผักกับครอบครัว 4.นางสาวสุภาวดี สาแก้ว ปลูกพืชผักกับครอบครัว และ 5.นางสาวชโลธร ก่อแก้ว ไปทำงานต่างจังหวัด

////////////////////////////////////

โครงการวิจัยแนวทางและรูปแบบการสร้างอาชีพให้แก่เด็กนอกระบบ ตำบลหนองฮิยอ อำเภอสนม จังหวัดสุรินทร์

ทีมวิจัยประกอบด้วย

1.นายสมเกียรติ สาระ	9.นายศิริศักดิ์ ย่างสุข
2.นางชนันท์กานต์ ชนะทะเล	10.นางสาวภานิดา สุระศักร
3.นางสาวเทวี แสนกล้า	11.นายจิรวุฒิ การะเกต
4.นางสาวจุฬาลักษณ์ อินทร์แป้น	12.นางสาวพรพิมล ผ่องสีดา
5.นางสาว พิมลพรรณ มั่นยืน	13.นางสาวสาวิตรี ประทุมแก้ว
6.นายวีรศักดิ์ แสงสุข	14.นายจิณวัฒน์ สืบเพ็ง
7.นางนันทนา แพงภูงา	15.นายวีรพล หมื่นราม
8.นายสุรียา ดวงศรี	